UUTISET

Energiapolitiikassa pitäisi osaoptimoinnin sijasta tarkastella suurta linjaa kansakunnan kokonaisedun kannalta. **PROFESSORI RAIMO LOVIO, AALTO-YLIOPISTO**

Professoriryhmä korvaisi tuontienergian kotimaisella

Professorityöryhmä korvaisi tuontienergian kotimaisella energialla. Työryhmän mukaan kotimaista energiaa lisäämällä on mahdollista löytää nopeimmin ratkaisuja Suomen talousahdinkoon.

ESPOO (MT)
Suomi käytti vuonna 2012 tuontienergiaan 8,5 miljardia euroa. Summa vastaa neljää prosenttia bruttokansantuotteesta ja on samaa luokkaa kuin julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyysvaje.

Energia-alan kärkitutkijoiden työryhmä julkisti keskiviikkona Kasvua ja työllisyyttä uudella energiapolitiikalla -raportin.

Raportin esitteli Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulun ympäristö- ja innovaatiojohtamisen professori **Raimo Lovio**. Hän totesi, että energiapolitiikka on menossa oikeaan suuntaan mutta aivan liian hitaasti.

”Energiapolitiikassa pitäisi osaoptimoinnin sijasta tarkastella suurta linjaa kansakunnan kokonaisedun kannalta”, Lovio sanoi Espoon Otaniemessä.

Uutta teknologiaa vientituotteiksi

Työryhmän mukaan energia-alalta on mahdollista löytää nopeasti apua Suomen talousahdinkoon.

Uusia työpaikkoja voitaisiin synnyttää korvaamalla tuontienergiaa kotimaisella, kehittämällä uusiutuvan energian tuotantoa ja energiatehokkuutta parantavaa teknologiaa.

Työryhmä laskee, että oikealla energiapolitiikalla on luotavissa vuoteen 2020 mennessä 30 000, vuoteen 2030 mennessä 50 000 ja vuoteen 2050 mennessä 90 000 uutta työpaikkaa.

”Energiaratkaisujen kotimaisuus vaikuttaa suoraan työllisyyteen ja kasvuun, vaihtotaseeseen, energiateknologian vientiin ja yritysten kilpailukykyyn”, raportissa todetaan.

Kotimarkkinoille kehitetyistä ratkaisuista on myöhemmin mahdollista tehdä vientituotteita. Suurin osa työpaikoista syntyisi työryhmän mukaan tulevaisuudessa näin yrityksiin, joiden päämarkkina-alue on Suomen ulkopuolella.

Halvan öljyn aika kohta ohi

Energiaratkaisuissa on professoriryhmän mielestä otettava huomioon kolme maailman kehitykseen vahvasti vaikuttavaa tekijää.

Väestönkasvu ja kehittyvien maiden elintason nousu lisäävät energian kysyntää. Huolimatta liuskekaasusta ja -öljystä halvan öljyn aika on kohta ohi.

Toinen vahvasti vaikuttava tekijä on korkeaan teknologiaan perustuvan energiantuotannon ja energiatehokkuusratkaisujen hinnan lasku.

Kolmas tekijä on hiilidioksidipäästöjen kasvu. 80 prosenttia energiasta tuotetaan maailmassa yhä fossiilisilla polttoaineilla. Paine päästöjen vähentämiseen kasvaa, kun hiilidioksidipäästöjen haitalliset vaikutukset ilmenevät yhä selvemmin.

Paljon mahdollisuuksia käyttämättä

Professoriryhmä näkee Suomessa paljon hyödyntämättömiä mahdollisuuksia sekä energiatehokkuuden parantamisessa että kotimaisissa energialähteissä.

”Nopeasti käyttöön otettavat resurssit koostuvat pääasiassa puu- ja maatalouspohjaisesta bioenergiasta, tuulienergiasta ja lämpöpumpuista, pidemmällä aikavälillä myös aurinkoenergiasta.”

Energiakustannuksia voidaan laskea, kun älykkäiden järjestelmien avulla tasataan sähkölämmitteisten rakennusten kulutusta. Samalla pienenee huippu-, säätö- ja varavoiman tarve.

Professoriryhmän raporttia olivat laatimassa Raimo Lovion lisäksi professorit Minna Halme, Matti Liski ja Peter Lund Aalto-yliopistosta, Janne I. Hukkinen Helsingin yliopistosta, Lassi Linnanen, ja Jarmo Partanen Lappeenrannan teknillisestä yliopistosta, Jyrki Luukkanen ja Markku Wilenius Turun yliopistosta ja emeritusprofessori Jouko Korppi-Tommola Jyväskylän yliopistosta.

Työryhmän sihteerinä toimi Oskari Nokso-Koivisto.

JUHA KAIHLANEN

KARI SALONEN

Pohjolan Voiman Keravan biovoimalaitos tuottaa puusta ja turpeesta lämpöä ja sähköä Keravan Energialle.

Biojätettä tarjolla

Euroopassa on paljon tarjolla raaka-ainetta biopolttoaineiden valmistamiseen maa- ja metsätalouden, teollisuuden sekä kotitalouksien jätteistä, kertoo Wasted: Europe’s Untapped Resource -raportti.

Jos kaikki kestävän kehityksen mukaisesti saatavilla oleva jäte käytettäisiin liikennepolttoaineisiin, voitaisiin vuoteen 2030 mennessä korvata vuosittain 37 miljoonaa tonnia öljyä. Määrä vastaa 16 prosenttia tieliikenteen vuonna 2030 vaatimasta polttoaineesta.

Tämä edellyttää, että EU luo puitteet kestävälle kehitykselle ja asettaa kunnianhimoiset tavoitteet hiilen käytön vähentämiseksi liikennepolttoaineissa.

MT

» Energiaratkaisujen kotimaisuus vaikuttaa suoraan työllisyyteen.«

» Huolimatta liuskekaasusta ja -öljystä halvan öljyn aika on pian ohi.

Olkiluodosta sähköä ennätyksellisen paljon

Teollisuuden Voiman kaksi ydinreaktoria Eurajoen Olkiluodossa tuotti sähköä ennätyksellisen paljon, 14,63 terawattituntia, viime vuonna. Olkiluodon tuottama osuus Suomessa käytetystä sähköstä oli 17 prosenttia.

Olkiluodon laitosyksiköiden yhteinen käyttökerroin oli 95,1 prosenttia. Olkiluodon reaktorit ovat tuottaneet sähköä 35 vuotta.

”Laitosyksiköiden käyttökertoimet ovat alkuvuosien jälkeen olleet jatkuvasti korkeaa kansainvälistä tasoa”, Teollisuuden Voiman (TVO) tiedotteessa todetaan.

TVO:n liikevaihto nousi edellisvuoden 352 miljoonasta eurosta 366 miljoonaan euroon. Konsernin tulos oli 30,5 miljoonaa euroa. TVO myy omistajilleen sähköä omakustannusperiaatteella, eikä konsernin tarkoitus ole tuottaa voittoa tai jakaa osinkoa.

TVO:n suurin osakas on runsaan neljänneksen osuudella UPM energiayhtiö Pohjolan Voiman kautta. Neljänneksen TVO:sta omistaa Fortum. Muita suuria osakkaita ovat Helsingin Energia, EPV Energia ja Stora Enso.

Pari viikkoa sitten TVO kertoi, ettei se ole saanut laitostoimittaja Areva-Siemensiltä pyytämäänsä Olkiluodon kolmannen laitosyksikön aikataulun päivitystä. Siksi TVO ei anna arviota laitosyksikön valmistumisajasta.

”Olkiluoto 3 -laitosyksikön sähköntuotannon alkamisen ajankohta selviää, kun laitostoimittajan aikatauluselvitys on valmistunut”, TVO kertoo.

Olkiluodon kolmannen reaktorin rakentaminen alkoi vuonna 2005, ja ensimmäisten suunnitelmien mukaan sen piti valmistua 2009.

JUHA KAIHLANEN

Bioenergia-ala kiittelee professoreita

Bioenergia-alan etujärjestö pitää professoriryhmän raporttia kotimaisen energian tuotannon lisäämisestä tervetulleena.

”Omien luonnonvarojen kestävään hyödyntämiseen tukeutuva energiapolitiikka synnyttäisi uusia työpaikkoja ja vahvistaisi kansantaloutta”, Bioenergia ry:n toimitusjohtaja **Jyrki Peisa** sanoo järjestön tiedotteessa.

Bioenergia ry esittää, että uusiutuvan energian lisäämisellä pitäisi nostaa merkittävästi Suomen energiaomavaraisuutta. Suomi tuo yli kaksi kolmasosaa käyttämästään energiasta ulkomailta.

”Energiaomavaraisuuden määrätietoisella nostamisella eurot jäävät kotimaahan ja synnyttävät uusia työpaikkoja. Tämä on enemmän kuin tarpeen tilanteessa, jossa yli 300 000 suomalaista on vailla työtä ja joka kuudes valtion käyttämä euro on velkaeuro.”

Peisa harmittelee, että alaa koskeneet verojen kiristykset ja lyhytnäköiset tukileikkaukset synnyttävät epävarmuutta satojen miljoonien investointipäätöksiä harkitsevalle toimialalle.

Sähkön tuotannossa puuenergia on menettänyt asemaansa, ja lämmön tuotannossa kivihiilellä on korvattu kotimaista turvetta.

”Suunta on näiltä osin täysin väärä. Kotimaisen energian vaikeudet näkyvät jo nyt irtisanomisina ja yritysten lopettamisina.”

Peisa vaatii pikaisia korjaustoimia maaliskuun kehysriihessä.

Uutta kasvua tulisi hakea hänen mukaansa korvaamalla fossiilinen öljy kotimaisella energialla lämmityksessä ja liikenteessä.

MT

”Puun tuki kiinni fossiilisen hintaan”

Puun energiakäytön tukea tulisi Suomen luonnonsuojeluliiton mielestä korottaa siten, että se ei aiheuta turpeen halpenemista.

”Ongelmaksi muodostunut puuenergian sidos turpeenpolttoon on purettava. Puuenergian tuki voidaan sitoa kulloinkin halvimman fossiilisen polttoaineen hinnan tasoon. Tällöin kivihiilen, turpeen, öljyn, maakaasun tai liuskekaasun markkinahintojen heilahtelut eivät vaikeuta uusiutuvan puun käyttöä”, Suomen luonnonsuojeluliiton puheenjohtaja **Risto Sulkava** esittää järjestön tiedotteessa.

Energiatukien haitallisesta kiikkulaudasta luonnonsuojeluliitto syyttää edellisen hallituksen elinkeinoministeriä **Mauri Pekkarista** (kesk.), jonka kaudella turpeen vero ja puuenergian tukitaso sidottiin toisiinsa.

”Ongelmallinen kiikkulauta toimii tällä hetkellä kivihiilen hyödyksi. Samalla se vaikeuttaa uusiutuvan energian käytön lisäämistä ja ylläpitää fossiilienergian käyttöä.”

Luonnonsuojeluliiton mukaan tärkeintä olisi saada kivihiilen hinta nousemaan.

”Etenkin sisämaassa menetetään kotimaisia työpaikkoja, kun metsäalueiden ympäröimät energialaitokset siirtyvät puuenergiasta kivihiileen. Samalla heikennetään vaihtotasetta ja lisätään hiilidioksidipäästöjä. Virheen korjaaminen tulisi aloittaa pikaisesti”, Sulkava vaatii.

MT

Sähkökaapelien kaivun korvauksista närää Vesilahdella

Sähköyhtiön tarjoama korvaus sähkökaapelien kaivamisesta ja muuntamoista on herättänyt närää Pirkanmaalla, jossa Elenia korvaa keski- ja pienjänniteverkkoa maakaapeleilla. Korvauksia on pidetty matalina.

Maanviljelijä **Tapio Rasi** Vesilahdelta kertoo, että hankaluutta on myös nettiyhteyksissä. Teleoperaattori irtisanoi sopimuksen sillä perusteella, että sähköyhtiö poistaa sähkölinjan. Puhelinlinjat ovat kulkeneet samoissa tolpissa.

Sähköyhtiö tarjosi Rasille 8,6 euron kertakorvausta 144 neliön muuntamon sijoittamisesta hänen mailleen. Hän ei suostunut allekirjoittamaan sopimusta, ja hinta parikymmenkertaistui.

Myös kaapelikaivannoista maksettava 30 sentin metrikorvaus pellolla tuntuu pieneltä. Kaapelia upotetaan hänen mailleen liki kaksi kilometriä.

Rasi kannattaa kaapelointia ja tolppien saamista pois pelloilta, mutta haitat pitää korvata asianmukaisesti maanomistajille.

Korvaus haittojen mukaan

Sähköverkkoyhtiö Eleniassa kuunnellaan visusti tullutta kritiikkiä. Maankäyttöpäällikkö **Sanni Harala** toteaa, että valituksia tulee hyvin vähän.

Maanomistajien kanssa tehdään vuosittain viitisentuhatta sopimusta kaapelien asennuksesta ja ongelmatapauksia on kymmenkunta vuodessa.

Haralan mukaan todelliset haitat pyritään korvaamaan ja korvaukset on mitoitettu sen mukaan. Vuoden alussa korvauksia nostettiin 20 prosenttia Tapion ja Maanmittauslaitoksen julkisia taulukoita korkeammaksi. Kaivettava kohta palautetaan siihen kuntoon kuin se aiemmin oli.

Pellolle vedettyjen linjojen korvausta nostettiin äskettäin 45 senttiin metriltä.

Vesilahdella aluksi tarjottu korvaus on aika tyypillinen, kun muuntamo sijoitetaan metsään ja otetaan huomioon syntynyt haitta. Mahdolliset vahingot voivat nostaa korvausta huomattavasti. Pellolla ja pihassa korvaus on metsää korkeampi, Harala sanoo.

Kaapelien näytöstä perittävä korvauskin kaivertaa Rasia. Näyttö on ilmainen, jos sitä pyydetään viikko etukäteen. Muutoin näytöstä veloitetaan. Näyttötarve tulee usein äkkiä.

LAURA VESA

Maanviljelijä Tapio Rasi Vesilahdelta on tyytyväinen, että kulkua haittaavat sähkötolpat ja ilmajohdot häviävät pelloilta ja pihoilta. Maakaapeloinnin haitat pitäisi kuitenkin korvata asianmukaisesti maanomistajille.

Haralan mukaan viikko on otettu ilmaisen näytön ajaksi sen takia, että näyttö voidaan hoitaa muiden töiden lomassa. Yleensä yhtiön edustaja tulee paikalle nopeammin.

15 vuoden jättiurakka

Viestintäjohtaja **Heini Kuusela-Opas** Elenialta toteaa, että menossa oleva ilmajohtojen maakaapelointi on yhtiölle jättiurakka. Elenialla on 65 000 kilometriä keski- ja pienjännitejohtoja, joista runsas neljännes on kaapeloitu.

Seuraavien 14–15 vuoden aikana kaapelointiaste nostetaan 70 prosenttiin. Se tarkoittaa noin 2 000 kilometrin kaapelointia vuosittain. Työkohteita on tänä vuonna 80.

Viime vuonna sähköverkon kaapelointiin käytettiin yli 80 miljoonaa euroa. Summa ei ainakaan vähene jatkossa, Kuusela-Opas sanoo. ”Maakaapeloinnin aika on nyt, kun verkot tulevat uusimisikään.”

”Ensi vuosikymmenen loppuun mennessä kaikki järkevästi kaapeloitavissa olevat johtolinjat on saatu suojaan maan alle.”

Maakaapelointi takaa Kuusela-Oppaan mukaan, että sähköverkko ei ole enää altis luonnonilmiöille kuten myrskyille. Viime syksynä koettiin neljä laajoja sähkökatkoja aiheuttanutta myrskyä.

Myrskyt tuskin vähenevät, joten sähköverkon luotettavuutta pitää parantaa muulla tavoin. Laadukas sähkö on elinehto maaseudulle ja maatiloille.

Elenia ei ota kantaa teleoperaattorien linjauksiin, jos nettiyhteys katkeaa sähkölinjan kaapeloinnin takia.

”Pyrimme yhteistyöhön operaattorien ja muiden toimijoiden kanssa, jotta samaan kaivantoon voidaan sijoittaa useita johtoja tai kaapeleita.”

”Pylväsverkkoa puretaan maakaapeloinnin tahdissa ja toisinaan maanomistajat ostavat pylväitä. Jos teleoperaattori ottaa pylväät hoitaakseen, se sopii meille”, Kuusela-Opas sanoo.

Yhteishankkeilla on myös yhteiskunnallista merkitystä. Rakentamiskuluissa voidaan säästää 20–30 prosenttia.

Elenia on Suomen toiseksi suurin verkkoyhtiö Fortumin jälkeen. Sen verkot sijaitsevat Kanta-Hämeestä Oulun seudulle.

VEIKKO NIITTYMAA